

A reformáció és a katolikus megújulás latin nyelvű irodalma

III. Neolatin Konferencia

Debrecen, 2017. december 7–9.
DAB-székház, Debrecen, Thomas Mann u. 49.

10.45–11.00 Megnyitó- és köszöntőbeszéd

HODOSSY-TAKÁCS ELŐD, MTA DAB, tudományos főtítkár

SZABADI ISTVÁN, Tiszántúli Református Egyházkerület Levéltára, igazgató

LÁZÁR ISTVÁN, MTA-SZTE Antikvitás és Reneszánsz Kutatócsoport

11.00–11.45 Nyitóelőadás

IMRE MIHÁLY: Üdvérték és esztétikai érték kettőssége latinul a protestantizmus kulturális modelljében

11.45–13.15 Ebédszünet

13.15–14.35 Filológia és filozófia (Elnök: BÖLCSKEI GUSZTÁV)

TAKÁCS LÁSZLÓ: Kálvin kommentárja Seneca *De clementiájához*

EKLER PÉTER: Gyarmati Bíró Miklós *Axiokhosz*-kommentárja

SIMON JÓZSEF: Pázmány és Zabarella

BOROS ISTVÁN: Prileszky János (1709–1790) lábjegyzetei az egyházatyák kiadásához

14.35–15.00 Vita

15.00–15.20 Kávészünet

15.20–16.20 Historia I. (Elnök: KASZA PÉTER)

NAGY GÁBOR: Kajaneborgi aniz. Johannes Messenius (1579/81–1636) három élete

PAP LEVENTE: A 17–18. századi erdélyi, székelyföldi történetírás a katolikus vallási megújulás szellemében

PETNEHÁZI GÁBOR: Az egyik kulcs Forgáchhoz: az isteni bosszú a protestáns történeti gondolkodásban

16.20–16.40 Kávészünet

16.40–17.20 Historia II. (Elnök: KASZA PÉTER)

TÓTH GERGELY: „Matthias Augusto similis” Mátyás-kultusz a kora újkori protestáns műltszemléletben

RESTÁS ATTILA: Frisowitz Boldizsár strassburgi egyetemi nyomtatványai

17.20–17.45 Vita

17.45–18.00 Szünet

18.00–18.30 Könyvbemutató

KASZA PÉTER–KISS FARKAS GÁBOR–MOLNÁR DÁVID (szerk.): *Scientiarum miscellanea. Latin nyelvű tudományos irodalom Magyarországon a 15–18. században.* Convivia Neolatina Hungarica 2, Szeged, Lazi Kiadó, 2017. (A második neolatin konferencia tanulmányai)

Bemutatója: BÉKÉS ENIKÓ (MTA BTK ITI)

(A könyv a bemutató helyszínén kedvezménytel megvásárolható.)

8.40–10.00 Alkalmi költészet (Elnök: KISS FARKAS GÁBOR)

SZABADI ISTVÁN: Ecsedi Báthory István halálára írt versek

MÓRÉ TÜNDE: Szikszai Fabricius Balázshoz és Demeterhez köthető szövegek az 1560-as években

SZABÓ ANDRÁS: Két ismeretlen wittenbergi latin verseskötet a 16. század végéről

NAGY LÁSZLÓ: Joannes Gyalogi, *Epigrammatum decades XX*

10.00–10.20 Vita

10.20–10.40 Kávészünet

10.40–12.20 Humanista költészet és a reformáció (Elnök: IMRE MIHÁLY)

BOBAY ORSOLYA: „Prospera lux oritur” – Ulrich Faber költeményének jelentősége a kora újkori biblikus költészetben

SIMON LAJOS ZOLTÁN: Bukolikus költészet a reformáció korában

SZÉKELY GÁBOR: Kecskeméti Agricola János eklogája Titus Amicinushoz. Egy elfeledett humanista költő kapcsolatrendszere és egy antik műfaj aktualizálása

TÓTH SÁNDOR ATTILA: A protestáns neolatin költészet gyökerei: Filiczki János (1580–1622) latin (és görög) költészetéről

SZÖRÉNYI LÁSZLÓ: Arany János és Buchanan zsoltárparafrázisai

12.20–12.40 Vita

12.40–14.00 Ebédészünet

14.00–15.20 Biblia és humanizmus (Elnök: SZABADI ISTVÁN)

KNAPP ÉVA: Palingenius *Zodiacus vitae*je Magyarországon

GYULAI ÉVA: Biblia, tankönyv vagy költői mű? – Johannes Bocatius *Siracides* című műve (Wittenberg, 1596)

MOLNÁR DÁVID: Petrus Illicinus nagyszombati zsoltárparafrázisa

POSTA ANNA: A Prédikátor könyvének verses parafrázisai a protestantizmus 16. századi neolatin költészetében

15.20–15.40 Vita

15.40–16.00 Kávészünet

16.00–17.00 Vádaskodók (Elnök: LÁZAR ISTVÁN)

MÁTÉ ÁGNES: Pápa-apák egy felbomló család élén: a katolikus egyház kritikájának néhány toposza Itália és Közép-Európa között

TÓTH ORSOLYA: Andreas Helwig és az Antikrisztus

CSIZY KATALIN: Iulianus Apostata megítélése a neolatin irodalomban

17.00–17.20 Vita

18.00 Könyvkiállítás megnyitása a Nagykollégium Könyvtárában, majd a Nagykollégium bemutatása (OLÁH RÓBERT)

19.00 Fogadás a konferencia résztvevőinek. (Pohárköszöntőt mond: SZABADI ISTVÁN)

9.00–9.40 Jezsuiták (Elnök: BITSKEY ISTVÁN)

BÁTHORY ORSOLYA: „Deák légyen ám!...” – Pázmány Péter *Peniculus papporum* című vitairatának latinsága

BENEI BERNADETT: *Auctor eius ignotus est*: Egy 18. század eleji jezsuita vitairat keletkezési körülményeiről

9.40–10.00 Vita

10.00–10.20 Kávészünet

10.20–11.20 Másként gondolkodók (Elnök: BÉKÉS ENIKÓ)

BORECKZY KATALIN: Sebastian Castello *De haereticis an sint persequendi* című művének célja és forrásai

SZABÓ ÁDÁM: Egy nikodémista sikertörténet. A radikális heterodoxia rejtőzködési lehetőségei Ernst Soner példáján

NAGYILLÉS JÁNOS: Anna Maria van Schurman latin nyelvű költeményei

11.20–11.40 Vita

11.40–13.00 Ebédészünet

13.00–14.00 Megújulási törekvések (Elnök: SZÖRÉNYI LÁSZLÓ)

GÓZSY ZOLTÁN: *Boni namque et strenui operarii non nascuntur, sed fiunt*. XIV. Benedek pápa lelkipásztori programja és annak magyarországi hatásai

SÁNTA SÁRA: Katolikus megújulás és antikvarianizmus: Hidi Gergely *Celebriorum Hungariae Urbium...* című munkája

LENGYEL RÉKA: Protestáns erkölcsstani irodalom katolikus köntösben: Gánóczy Antal *Prudentia humana* című fordítása

14.00–15.00 Vita, zárszó

A KONFERENCIA SZERVEZŐI ÉS TÁMOGATÓI:

Hungaria Latina – Magyar Neolatin Társaság

Tiszántúli Református Egyházkerület Levéltára

SZTE BTK Klasszika-Filológiai és Neolatin Tanszék

MTA BTK Irodalomtudományi Intézet Reneszánsz–Barokk Kutatócsoport

MTA SZTE Antikvitás és Reneszánsz Kutatócsoport

MTA-ELTE Humanizmus Kelet-Közép-Európában Lendület Kutatócsoport

MTA TABT Debreceni Területi Bizottság

TISZÁNTÚLI
REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET
LEVÉLTÁRA

MTA
Bölcsészettudományi
Kutatóközpont
Irodalomtudományi
Intézet